

2e Monitor Energie Besparen Gooi en Vecht

Resultaten op 31 december 2014

Inleiding

Het doel van het project Energie Besparen Gooi en Vecht is om in drie jaar tijd 2.500 tot 4.000 woningen te verduurzamen. Onder 'verduurzaming' verstaan we het toepassen van minstens één energiemaatregel in de woning, bijvoorbeeld isolatie, zonnepanelen of HR++ glas. Het project draagt bij aan een betere woningkwaliteit, lagere lasten voor inwoners en een reductie van de CO₂ uitstoot. Het betekent ook een impuls voor het lokale bedrijfsleven (installateurs, aannemers, energieadviseurs).

Met de lancering van de website www.energiebesparengooienv.nl is het project op 17 oktober 2013 van start gegaan. Acht gemeenten hebben een subsidieregeling opgezet, twee gemeenten een regeling voor duurzaamheidsleningen, er is een bedrijvenplatform opgericht en de lokale en regionale communicatie is gestart.

2^e monitor

Deze 2^e monitor van het project laat de stand van zaken op 31 december 2014 zien. Daaruit worden de voortgang en resultaten duidelijk ten opzichte van 2012. Het jaar 2012 wordt gezien als 'nulsituatie'. De toelichting geeft meer detailinformatie. De monitor gaat in op de volgende thema's:

1. Aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen
2. Woningkwaliteit
3. Milieueffecten
4. Economische effecten
5. Toepassing van instrumenten

In de bijlage is detailinformatie per thema opgenomen.

2^e Monitor Energie Besparen Gooi en Vecht	Bron	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2014
1. Maatregelen				
Aantal woningen met energiemaatregelen m.b.v. leningen en subsidies	Gemeenten	0	369	715 (subsidie) 12 (lening)
Aantal geplaatste PV-installaties (zonnepanelen)	Productie Installatie Register	1.045	1.221	2.112
	Toename t.o.v. jaar ervoor	Nul situatie	176	891
2. Energetische kwaliteit woningen				
Aantal woningen met energielabel	Klimaatmonitor	15.089	18.115	21.922
	Toename t.o.v. jaar ervoor	Nul situatie	3.026	3.807
Gemiddelde energie-index gelabelde woningen	Klimaatmonitor	1,9	1,86	1,76
3. Milieueffecten				
Totale CO ₂ -uitstoot woningen (mln. kg)	Energie in Beeld	395,3	395,9	392,1
4. Economische effecten				
Geïnvesteerde bedragen uit subsidies	Gemeenten	€ 0	€ 954.942	€ 1.975.906

Geïnvesteerde bedragen uit toegekende leningen	Gemeenten	€ 0	€ 57.499	€ 132.962
Totaal geïnvesteerde bedragen	Gemeenten		€ 1.242.471	€ 2.108.598
5. Instrumenten				
Aantal unieke bezoekers website	www.energiebesparengenv.nl	0	1.178	6.227
Wijkavonden	Gemeenten	0	2	11
Aantal deelnemende bedrijven	Gemeenten	0	24	18

Conclusie

1. Aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen

Voor het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen kan met zekerheid worden gesteld dat:

- 715 huishoudens sinds de regeling een aanvraag hebben gedaan voor een subsidie en 12 hebben een duurzaamheidslening bij SVn afgesloten;
- Er 891 installaties voor zonnepanelen (PV-panelen) op woningen in Gooi en Vechtstreek zijn bijgeplaatst in 2014 (bron: Productie Informatie Register).
- Er in 2013 en 2014 1067 PV installaties zijn geplaatst. Hiervan hebben maximaal 209 huishoudens subsidie / lening ontvangen.

Andere cijfers over het aantal woningen waar energiemaatregelen zijn getroffen zijn niet beschikbaar, omdat hiervoor geen registraties bestaan. Een 100% betrouwbaar beeld is dus niet mogelijk. In de toekomst kan een indicatie worden verkregen uit:

- inventarisaties bij (deelnemende) bedrijven;
- inventarisatie bij inwoners (enquêtes, burgerpanel e.d.);
- inventarisatie bij SVn (woningen waar maatregelen zijn getroffen m.b.v. de medio 2014 startende leningen uit het Energieakkoord).

Voor nu kan worden gesteld dat het aantal woningen waar maatregelen zijn (of worden) getroffen op 31 december 2014 minimaal $715 + 12 = 727$ bedraagt (subsidie en lening). Daarnaast hebben 1067-209 = 858 huishoudens zonder subsidie of lening een zonnepanelen installatie geplaatst. In de Hilversumse Meent hebben 35 huishoudens 1 of meerdere maatregelen uitgevoerd. Bij vier huishoudens zijn in de Meent zonnepanelen geplaatst.

In totaal hebben 1.616 ($727+858+31$) huishoudens duurzame maatregelen uitgevoerd. Dat is 40.4% van het als doel gestelde aantal van 4.000, bij het doel van 2.500 woningen zelfs ruim 60%.

2. Energetische kwaliteit woningen

In 2014 zijn 3.026 woningen in Gooi en Vechtstreek van een energielabel voorzien. In totaal hebben nu 18.115 woningen een energielabel. Dat is 16% van het totale woningbezit (koop én huur) in de regio. Vaak worden woningen van een energielabel voorzien bij verkoop (dit is verplicht) of in het kader van inventarisaties door woningcorporaties. Het verkrijgen van een label betekent dan niet dat ook energiemaatregelen worden toegepast. In hoeveel van de 3.026 woningen met een nieuw label ook energiemaatregelen zijn toegepast, is niet bekend.

De energetische woningkwaliteit van de gelabelde woningen is in 2014 verbeterd. Het aandeel woningen met label A, B en C is licht gestegen, terwijl het aandeel woningen met label D, E, F en G is gedaald. Gemiddelde energie-index gelabelde woningen is gedaald van 1,9 naar 1,76 in 2014 en laat dus een verbetering van het gelabelde woningbezit zien.

Begin 2015 hebben alle woningeigenaren die nog definitief energielabel hebben, een voorlopig energielabel ontvangen van de Rijksoverheid. Woningeigenaren zullen dit voorlopige energielabel omzetten in een definitief label. De verwachting is dan ook dat de energie-index in 2015 een nog grotere verbetering laat zien.

3. Milieueffecten

Voor het bepalen van de CO₂ uitstoot gebruiken we het programma Energie In Beeld. Dit is sinds kort gratis beschikbaar voor alle gemeenten. De grafieken laten zien dat de CO₂-uitstoot gasverbruik en de CO₂-uitstoot elektraverbruik is gedaald de afgelopen jaren. De totale uitstoot is gedaald van 5.005 kg CO₂ in 2012 naar 4.798 kg CO₂ in 2014.

4. Economische effecten

De leningen en de subsidies zorgen voor een extra economische impuls. In 2014 is er ongeveer € 2,1 mln. besteed aan duurzame maatregelen aan en op de woning. Er is het meest geïnvesteerd in de maatregelen spouwmuurisolatie en zonnepanelen.

5. Toepassing van instrumenten

De website energiebesparengenv.nl is door 6.227 bezoekers bezocht. De gemiddelde duur van het bezoek is bijna 3 minuten. 451 stukken zijn gedownload. Dat zijn de verordeningen en aanvraagformulieren van de subsidies en duurzaamheidsleningen. 50% van de bezoekers verlaat de website na 1 pagina.

Gemeente	2012	2013	2014
Aantal unieke bezoekers website	0	1.178	6.227
Wijkavonden	0	2	11
Aantal deelnemende bedrijven	0	24	18

Er zijn 11 wijkavonden georganiseerd in 5 gemeenten.

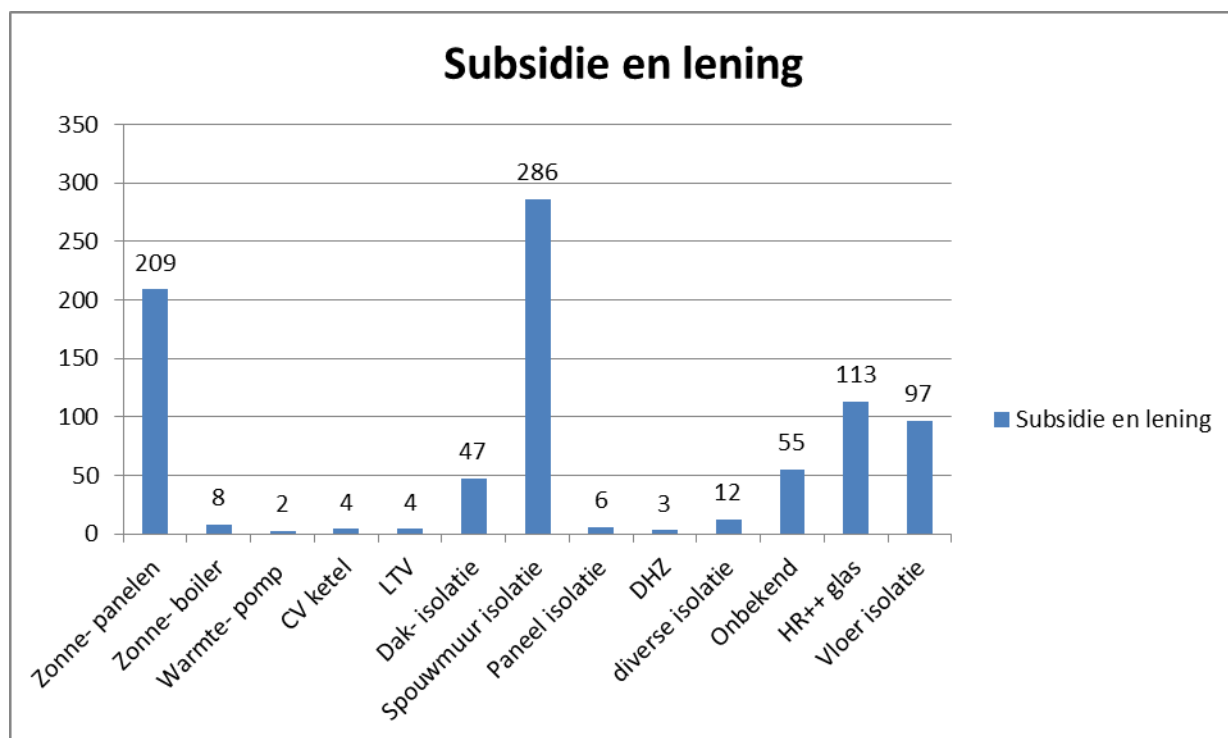
Het aantal deelnemende bedrijven is gedaald aangezien we van enkele bedrijven hebben vernomen dat er geen interesse meer bestaat in deelname aan het platform.

Bijlage: toelichting per thema

1. Aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen

Informatie uit subsidies en leningen

In 2013 en 2014 samen hebben in totaal 715 huishoudens een aanvraag gedaan voor een subsidie en 12 huishoudens hebben een duurzaamheidslening afgesloten bij SVn. Het betreft in totaal 817 gesubsidieerde maatregelen en 29 maatregelen die zijn uitgevoerd met een duurzaamheidslening.

De meeste huishoudens vragen subsidie aan voor spouwmuurisolatie en zonnepanelen. Ook HR++ glas en vloerisolatie zijn veel toegepaste maatregelen. Zie nevenstaand overzicht.

Zonnepanelen (uit PIR)

Uit het landelijke Productie Installatie Register (PIR) blijkt dat in 2014 het aantal installaties voor zonnepanelen (PV-panelen) op woningen in Gooi en Vechtstreek is gestegen van 1.045 in 2012, naar 1.221 in 2013 en 2.112 in 2014. Een groei van 891 zonnepanelsystemen in 2014 ten opzichte van 2013. Onderstaande tabel geeft de cijfers per gemeente.

Gemeente	Adressen met PV-panelen			Vermogen PV-panelen op adressen in kWpiek		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Blaricum	25	29	56	35,51	45,48	121,15
Bussum	133	146	214	198,57	241,01	400,88
Eemnes	33	51	109	140,75	289,19	541,99
Hilversum	270	316	493	352,55	508,38	1.127,00
Huizen	175	207	376	367,85	476,60	1042,26
Laren	26	30	70	52,33	69,57	196,78
Muiden	43	47	94	80,61	91,43	265,74
Naarden	76	81	129	101,15	115,58	249,93
Weesp	134	141	258	170,93	226,00	447,98
Wijdmeren	130	173	313	358,25	523,37	1006,32
Totaal	1.045	1.221	2.112	1.858,49	2.586,60	5.400,03

<i>kWh (1 kWp = 850 kWh)</i>	<i>1.579.725</i>	<i>2.198.619</i>	<i>4.590.026</i>
Vermeden kg CO ₂ uitstoot (kWh*0,59)	932.038	1.297.185	2.708.115

Het geïnstalleerde vermogen aan zonnepanelen is in 2014 met 2.813 kWpiek toegenomen tot 5.400 kWpiek t.o.v. 2013. Er is in 2014 4,59 miljoen kWh duurzame elektriciteit opgewekt door zonnepanelen en daarmee is 2,7 mln. kg CO₂ gereduceerd.

In Eemnes zijn er in 2014 58 zonnepanelen installaties geplaatst. Hiervoor heeft 1 huishouden een duurzaamheidslening aangevraagd. Hieruit blijkt dat dit een rendabele investering is. Bij de gemeente Bussum zijn zonnepanelen buiten de subsidieverordening gehouden. Hier zijn in 2014 68 nieuwe systemen geplaatst.

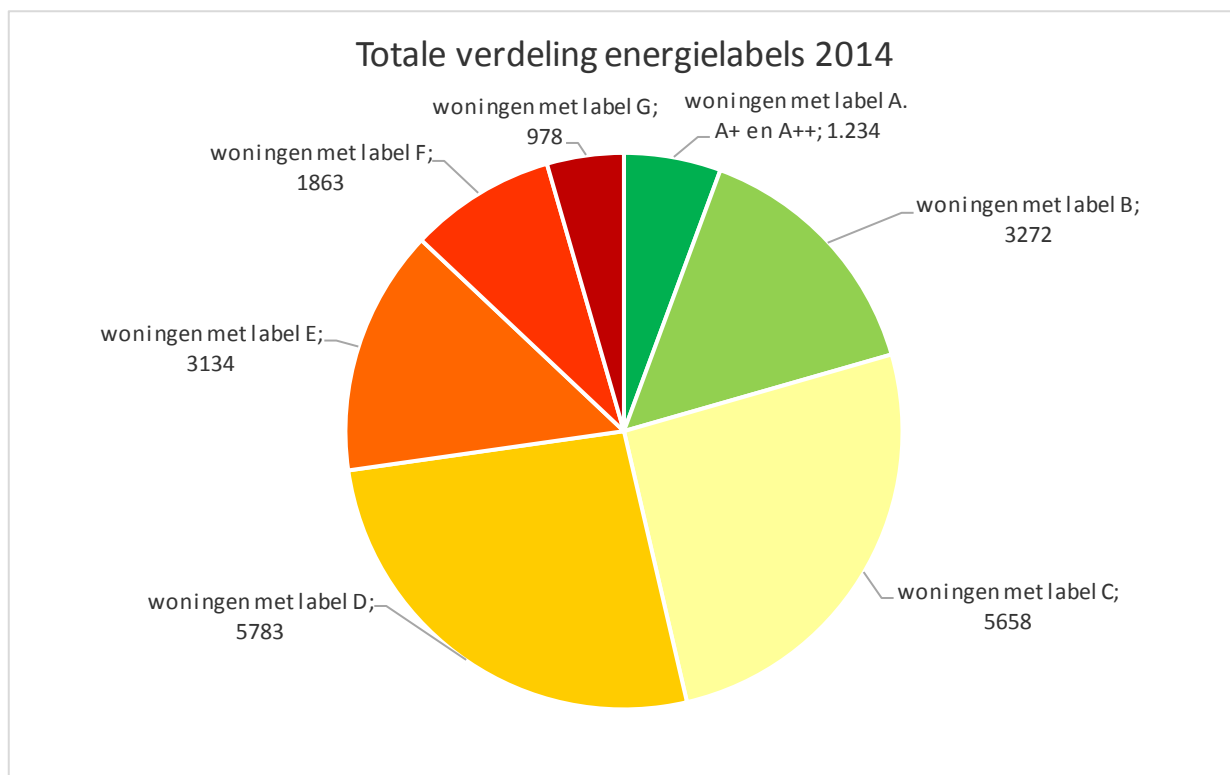
2. Energetische kwaliteit woningen

In onderstaande tabel is te zien dat er in 2014 3.807 woningen van een energielabel zijn voorzien (t.o.v. 2014). In totaal hebben in 2014 21.922 woningen een energielabel. Dat is 19% van het totale woningbezit van 113.610 woningen (peiljaar 2012) in de regio.

	Aantal woningen met energielabel		
Gemeente	2012	2013	2014
Blaricum	347	405	448
Bussum	2.616	2.899	3642
Eemnes	196	284	307
Hilversum	4.581	5.499	7560
Huizen	2.236	2.812	3035
Laren	121	165	232
Muiden	905	913	914
Naarden	329	1.194	1557
Weesp	3.193	3.328	3330
Wijdmeren	565	616	897
Totaal	15.089	18.115	21.922

Bron: klimaatmonitor.databank.nl

De meeste woningen in de regio hebben een label C (26%) en label D (26%), zoals blijkt uit het onderstaande diagram (jaar: 2014).

De procentuele groei of afname van het aantal afgegeven energielabels is te zien in onderstaande tabel.

Bron: klimaatmonitor.databank.nl	2012		2013		2014	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
woningen met label A++	1	0%	1	0%	1	0%
woningen met label A+	0	0%	1	0%	19	0%
woningen met label A	120	1%	278	2%	1.214	6%
woningen met label B	1.270	8%	1.800	10%	3.272	15%
woningen met label C	3.667	24%	4.431	24%	5.658	26%
woningen met label D	4.078	27%	4.877	27%	5.783	26%
woningen met label E	2.509	17%	2.864	16%	3.134	14%
woningen met label F	1.556	10%	1.733	10%	1.863	8%
woningen met label G	869	6%	930	5%	978	4%
Totaal gelabelde woningen	15.089	100%	18.115	100%	21.922	100%

Het procentuele aandeel woningen met label A, B en C stijgt en het procentuele aandeel woningen met label D, E, F en G neemt af. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de gemiddelde woningkwaliteit in 2013 toeneemt voor de gelabelde woningen (huur en koop tezamen). Gegevens over energielabels van uitsluitend koopwoningen zijn niet beschikbaar.

Gemiddelde EI index

Gemeente	2012	2013	2014
Blaricum	1,87	1,88	1,72
Bussum	2,09	2,07	1,88
Eemnes	1,73	1,73	1,72
Hilversum	2,07	2,02	1,82
Huizen	1,61	1,61	1,62
Laren	2	1,93	1,79
Muiden	1,83	1,83	1,81
Naarden	1,82	1,66	1,6
Weesp	1,84	1,81	1,79
Wijdmeren	1,5	1,51	1,43
Gemiddelde	1,9	1,86	1,76

Bovenstaande tabel laat zien dat de gemiddelde EI-index in de gehele regio daalt en daarmee dus ook het woningbezit energiezuiniger wordt. Alleen in de gemeente Huizen is de EI-index iets gestegen. In alle andere gemeenten is de EI-index gedaald.

3. Milieueffecten

Het treffen van energiemaatregelen leidt tot minder gas- en/of elektriciteitsverbruik en daardoor minder CO₂-uitstoot. In onderstaand overzicht is de totale CO₂-uitstoot van gas en elektriciteit van woningen per gemeente vermeld.

Gemeente	CO ₂ -uitstoot gas in miljoen kg			CO ₂ -uitstoot elektriciteit in miljoen kg		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Blaricum	10,4	10,5	10,4	6,1	6,5	6,7
Bussum	29,3	30,6	29,4	18,2	19,5	19,0
Eemnes	7,6	7,4	7,3	5,4	5,3	5,1
Hilversum	90,4	82,1	79,9	47,7	52,8	51,8
Huizen	38	36,9	35,7	26,8	26,6	26,0
Laren	13,3	13,4	13,2	7,1	7,3	7,3
Muiden	6	6,0	5,8	4,0	4,0	3,8
Naarden	17	17,0	16,4	10,0	10,0	10,1
Weesp	13	13,0	13,2	12,0	12,0	12,3
Wijdmeren	20,9	22,2	21,1	14,0	14,7	13,9
Totaal	246	239,1	232,4	151	158,7	156,1

Bron: Energie in Beeld

Gemeente	CO ₂ -uitstoot elektriciteit + gas in miljoen kg		
	2012	2013	2014
Blaricum	16,5	16,9	17,1
Bussum	47,5	50,1	48,4
Eemnes	13	12,8	12,4
Hilversum	138,2	134,9	131,8
Huizen	64,8	63,5	61,66
Laren	20,4	20,8	20,5
Muiden	10,0	10,0	9,6
Naarden	27,0	27,0	26,5
Weesp	23,0	23,0	25,5
Wijdmeren	34,9	36,9	35,0
Totaal	395,3	395,9	388,5

Het gemiddelde gasverbruik van woningen:

Gemeente	Gemiddelde m ³ gas verbruik		
	2012	2013	2014
Blaricum	2.420	2.357	2.306
Bussum	1.686	1.667	1.606
Eemnes	1.692	1.647	1.596
Hilversum	1.644	1.616	1.563
Huizen	1.560	1.511	1.481
Laren	2.473	2.351	2.308
Muiden	1.832	1.769	1.740
Naarden	1.949	1.916	1.866
Weesp	1.183	1.119	1.117
Wijdmeren	1.817	1.814	1.748
Totaal 10 gemeenten	1.826	1.777	1.733

Het gemiddelde elektriciteitsverbruik van woningen:

Gemeente	Gemiddelde kWh verbruik		
	2012	2013	2014
Blaricum	3.783	3.863	3.843
Bussum	3.027	3.087	2.973
Eemnes	3.525	3.421	3.325
Hilversum	3.237	2.996	2.917
Huizen	3.276	4.120*	3.116
Laren	3.854	3.717	3.347
Muiden	3.398	3.414	3.347
Naarden	3.609	3.494	3.402
Weesp	2.898	3.050	2.885
Wijdmeren	3.571	3.494	3.384
Totaal 9 gemeenten	3.418	3.466	3.254

*De toename bij de gemeente Huizen in het gemiddelde kWh verbruik is te verklaren door een forse toename (696) van het aantal vastgoedadressen in 2013. Het betreft ruim 600 zakelijke adressen die in het jaar 2013 per abuis bij woningen zijn meegenomen. In 2014 is dit weer gecorrigeerd.

De gemiddelde CO₂-uitstoot van woningen (gas en elektra):

Gemeente	Gemiddelde kg CO ₂ uitstoot per woning (gas en elektra)		
	2012	2013	2014
Blaricum	6.031	5.895	5.752
Bussum	4.631	4.599	4.436
Eemnes	5.023	4.880	4.638
Hilversum	4.703	4.495	4.359
Huizen	4.593	4.984**	4.345
Laren	6.458	6.123	6.043
Muiden	4.999	4.863	4.793
Naarden	4.790	5.346	5.212
Weesp	3.670	3.604	3.507
Wijdmeren	5.156	5.074	4.898
Totaal 9 gemeenten	5.005	4.986	4.798

**De toename bij de gemeente Huizen in het gemiddelde kWh verbruik is te verklaren door een forse toename (696) van het aantal vastgoedadressen in 2013. Het betreft ruim 600 zakelijke adressen die in het jaar 2013 per abuis bij woningen zijn meegenomen. In 2014 is dit weer gecorrigeerd.

4. Economische effecten

Het toepassen van energiemaatregelen leidt tot economische activiteiten bij energieadviseurs, installateurs en bouwbedrijven, zeker ook in de regio.

Een deel van de omzet van deze bedrijvigheid kan worden afgeleid uit de verleende subsidies en leningen door gemeenten. Zie daarvoor het onderstaande overzicht.

Gemeente	Subsidiebedrag / Leningbedrag	Totaal bedrag investeringen	Door B&W toegekend	Aantal aanvragers	Wat
Blaricum	€ 22.059	€ 139.767	€ 20.965	55	subsidie
Bussum	€ 55.544	€ 504.111	€ 55.544	179	subsidie
Huizen	€ 65.345	€ 358.587	€ 53.788	128	subsidie
Laren	€ 25.054	€ 147.493	€ 22.124	62	subsidie
Muiden	€ 18.611	€ 79.542	€ 11.931	36	subsidie
Naarden	€ 32.914	€ 203.400	€ 30.510	113	subsidie
Weesp	€ 34.036	€ 144.156	€ 21.623	61	subsidie
Wijdmeren	€ 41.138	€ 398.850	€ 41.138	81	subsidie
Totaal	€ 294.701	€ 1.975.906	€ 257.624	715	

Niet alle subsidieaanvragen zijn nog definitief vastgesteld in de gemeenten Blaricum, Huizen, Laren, Muiden, Naarden en Weesp. Een definitief overzicht wordt opgenomen in de monitor van 2015.

Gemeente	Subsidiebedrag / Lening bedrag	Totaal bedrag investeringen	Door B&W toegekend	Aantal afgesloten leningen	Wat
Eemnes	€ 600.000	€ 48.071	€ 48.071	6	lening
Hilversum	€ 840.000	€ 132.962	€ 69.277	6	lening

In de gemeente Hilversum zijn 6 aanvragen afgewezen (aangevraagd bedrag € 87.757, totale investering € 238.888. Er zijn er nog 8 in behandeling (aangevraagd bedrag € 212.705, totale investering € 292.517, inclusief aanvraag van 1 Vereniging van Eigenaren a €150.000).

Gezien het feit dat we als gemeente alleen zicht hebben op leningen, subsidies en vanuit de PIR op zonnepanelen, is de conclusie dat veel meer huishoudens duurzame maatregelen hebben getroffen, maar voor ons als gemeenten niet zichtbaar zijn.

5. Toepassing van ondersteunde instrumenten

Tot slot kan de voortgang van het project worden afgeleid uit de belangstelling die er bij inwoners én bedrijven om aan het project deel te nemen. Hiervoor gebruiken we de onderstaande indicatoren.

Gemeente	2012	2013	2014
Aantal unieke bezoekers website	0	1.178	6.227
Wijkavonden	0	2	11
Aantal deelnemende bedrijven	0	24	18

Begin april is er in Hilversum een algemene informatieavond georganiseerd voor alle inwoners van Hilversum, waarbij de uitvraag via krant en sociale media is gegaan. Dit heeft niet gewerkt. Deze avond was echter wel de opmaat voor de samenwerking in de Hilversumse Meent met de toen nog op te richten coöperatie Meentkracht, Hilversum Verbonden en Maak je huis Hoom.

Er zijn daarna 2 avonden georganiseerd in de Hilversumse Meent (1 juli, 120 man aanwezig en 9 september (40 belangstellenden voor collectieve inkoop)) in samenwerking met Meentkracht en Maak je huis Hoom. Het resultaat van deze 2 avonden:

- Er zijn 60 offertes verdeeld over 35 woningen aangevraagd. Voor Hr-ketels en zonnepanelen kiest meer dan de helft van de deelnemers voor lokale installateurs.
- In 2014 zijn 41 werkzaamheden uitgevoerd (12 spouwmuurisolatie; 19 bodem- en vloerisolatie; 6 cv-ketels en 4 pv-panelen).

- Voor een investering van circa € 94.000, - behaalt de Meent een gezamenlijke energiebesparing van zo'n € 8.000, - per jaar. Binnen 12 jaar zal dus het grote verdienen op de energierekening beginnen. Tot die tijd wonen de bewoners comfortabeler en compenseren zij de CO₂ opslag die anders 855 bomen (21.375kg CO₂) hadden gedaan.
- Ongeveer een kwart is door lokale ondernemers gedaan (de isolatie is het gros).

Huizen heeft 2 energieavonden georganiseerd die beiden goed bezocht (gemiddeld 70 belangstellenden) zijn (15 april en 17 november). De avond in november krijgt in februari 2015 een vervolg door de inzet van Maak je huis Hoom die een collectieve inkoop verzorgt voor de bewoners in de wijk de Huizermaat.

Bussum heeft ook 2 avonden georganiseerd voor de bewoners van de Godelindewijk. De avond in oktober stond in het teken van energieneutraal wonen en energiek samenwerken in je eigen buurt.

De gemeente Wijdmeren heeft een energie-3-daagse georganiseerd in oktober tijdens de week van de duurzaamheid. Een container vol met energiezuinige snufjes heeft op verschillende locaties in Wijdmeren gestaan.

Eemnes heeft in december een bewonersavond georganiseerd in samenwerking met de Stichting Eemnes Opgewekt naar Nul op de Meter. 20 belangstellenden hebben gehoord hoe de woningen in Eemnes hun warmte verliezen aan de hand van thermische beelden en hoe de aanpak van de Stichting is om de woningen in Eemnes naar Nul op de meter te gaan renoveren.

Tevens zijn er in 2014 3 bedrijvenavonden voor en door het bedrijvenplatform georganiseerd (3 februari, 19 mei en 23 oktober). In mei is het bedrijvenplatform gaan samenwerken met de Kamer van koophandel om de onderlinge samenwerking verder te formaliseren. In oktober hebben de bedrijven zich uitgesproken om met elkaar verder te gaan. Onlangs is gebleken dat de bedrijven onderling met elkaar samenwerken, maar dat ze niet tot een collectieve aanpak zijn gekomen en gaan komen.